

Thylands glemte højskole - Villerup (1867-1877)

Af UFFE LARSEN, Bedsted

De seneste års fremkomst af nye efter- og højskoler i Thy giver en naturlig anledning til at rette blikket bagud for at søge at samle brikker til en mosaik om de frie skolers historie i landsdelen. En artikel i Thisted Dagblad 23. oktober 1982 omhandlede Thys højskoler gennem tiderne, men var især en grundig beskrivelse af Hundborg Højskole (1895-1913). Den ældste, Villerup Højskole, levnes kun få linjers omtale, fordi "man kender så lidt til dens virke". Denne konklusion holder også stik efter forsøg på at gøre studier i marken, det vil sige udspørge egnens ældre beboere med evne til at fastholde og videregive mundtlige overleveringer. Faktisk er kendskabet til skolen så ringe, at det må provokere til lokalhistorisk forskning. Hvad var det for en skole? Hvordan var personen bag den, forstander Klausen?

I 1850'erne voksede der højskoler frem overalt i landet. Størst og blandt de mest ansete var i mange år Hindholm på Sydsjælland. I vinteren 1876-1877 sad der tidligere Hindholm-lærere som forstandere på 8 højskoler rundt i landet, blandt andet på Villerup i Thy.

Villerup Højskole oprettedes i 1867 med seminarist Karl Klausen som forstander. I et forsøg på at finde karakteriserende oplysninger er der foretaget en gennemsøgning af månedsskriftet "Hindholm", årgang 1865-1867. I vinterhalvåret 1865-1866 ansattes på Hindholm to nye lærere, den ene var "lærer Clausen fra Kjerteminde". I sommeren 1866 startede på Hindholm en skole for "piger af bondestanden" med blandt andre Clausen som lærer. Samme sommer bringer tidsskriftet "Hindholm" en artikel - "Forår i Danmark" - underskrevet "Klausen". Navnet staves skiftevis med C og K i forskellige kilder. Artiklen er præget af de nationale følelser efter nederlaget i 1864, men den afslører også tanker og følelser, der kan fortælle noget om den mand, som senere skulle blive Thys første højskoleforstander. Indledningsvis citeres Grundtvigs "Fædemeland, som paa Afgrundens Rand" og senere udtrykkes, at de gamle trygt kan lægge sig til hvile med vished om at "Danmarks og Frihedens Sag er lagt i gode Hænder, i Sønnernes faste og Døtrenes bløde Hænder". Endvidere siges det, "at Tiden snart er kommen da Manden vil værdige Kvinden mere Opmærksomhed end hidtil og tage med paa Raad i lidt mere, end hvad der netop angaar Bagning og Brygning. Manden vil dog vedblive at være "Hovedet" og Kvinden billedlig talt vedblive at være "Hjertet". Lad da "Hoved" og "Hjerte" være lige gode om Frihedens Gaver, saaledes at de begge kunde udvikle sig frit, og da i Pagt med hinanden udgiøre et sandt menneskeligt og kristeligt Ægteskab. Og naar Manden er vidne til den blide Alvor, hvormed Kvinden indgyder den Unge Kjærlighed til Gud og Kongen, da vil han selv glæde sig derover, og da vil hun ikke være langt fra at kunde overbevise ham om, hvad der er hendes egen urokkelige Tro, at:

*Vi har endnu det Bedste tilbage;
Det laa gjemt hos den Gamle af Dage".*

I november 1866 omtales Clausen som lærer i dansk og engelsk.

I november 1867 står der i "Hindholm". "Hr. Clausen har selv begyndt en Højskole i Thy".

Forstander Klausens første ansøgning om statstilskud findes på Rigsarkivet. Det gengives her i noget forkortet form:

Til Cultusministeriet.

Undertegnede Karl Klausen har oprettet en Folkehøjskole i Villerup By ved Vestervig. Skolen begyndte den 1.

November 1867 med et halvaarligt Cursus for voxne

Bønderkarle og talte da 12 Elever med 1 Lærer.

Sidstafvigte 1. Maj aabnede jeg et Cursus for voxne

Bønderpiger, der blev besøgt af 7 Elever. Herved havde

jeg Bistand af min Hustru, der i 3 Aar har været Lærerinde

ved Holsteinsminde Institut (Hindholms pigeafdeling) i

Sjælland. Jeg har været Lærer paa Hindholm Højskole fra

1. November 1865 til 1. November 1867 og blev af Herr

Stephansen (Hindholms forstander) anbefalet til

Thyboerne.

Undervisningsfagene er: Historie, Geografi, Dansk, Physik, Chemi, Geometri, Tegning, Skrivning, Regning, Landmaaling, Nivellering, Jordbundslære og Sang. En Aften i hver uge (Onsdag) holder jeg offentlig Foredrag for Omegnens Beboere, og gaar da især ud paa at give dem Lys i Fædrelandets og Kirkens Historie, og disse Aftenmøder lader til at vinde mere og mere Interesse. - Læreren i Randrup (Vestervig Sogn) Herr Nielsen, der har frekventeret Landbohøjskolen, har af og til understøttet mig ved Undervisningen - -

Ved en Del af Thyboernes Bistand blev jeg i Sommer ved Aktietegning sat i Stand til at købe Stedet, hvori Skolen holdes, for 2.700 Rd. og har indrettet Plads til 25 Elever. Til Foraaret agter jeg med Guds Hjælp at udvide Locallet ved Tilbygning. - - Jeg har af mine egne Midler anvendt 1.000 Rd. paa Skolen, men mangler endnu adskilligt, som er nødvendigt ved Undervisningen, som physiske og chemiske Apparater. - - Jeg vover allerunderdanigst at bede det høje Ministerium at bønnhøre dette Andragende (om statsstøtte).

Villerup pr. Vestervig den 15. Dec. 1868.

Allerunderdanigst,
Karl Klausen
Forstander, Seminarist.

Forstander Stephansens vedlagte anbefaling karakteriserer Klausen med vendinger som "retsindig Tænkemaade - flittig og med folkeligt Sind - Dygtighed som Faglærer - har erhvervet sine Medlæreres og Lærlingernes Agtelse - Han vil samvittighedsfuldt, med Iver og Dygtighed virke for denne Sag".

Dateret den 10 Juni 1867.

Provst Ingerslev, Vestervig, (tilsynspligtig) medsender en meget varm anbefaling, der vidner om personligt venskab mellem forstanderparret og provsteparret. Formanden for Vestervig Sogneråd giver sin anbefaling efter besøg på skolen. Skoledirektionen for Hassing-Refs Herred videresender ansøgningen med anbefaling (dateret 6. marts 1869 - Fibiger, Neergaard).

Den 28. februar 1870 afsender forstander Klausen igen en ansøgning til ministeriet med anmodning om støtte. Heri skriver han bl.a.:

”Jeg skal endvidere tillade mig at anføre, at ifølge en fra mig udgaaet offentlig Indbydelse, samledes et Antal Almueskolelærere i Østervandet Skole pr. Thisted afvigte Mai Maaned, hvor jeg da talte for Nødvendigheden af en mere udbredt Kjendskab til Agerdyrkningskemi, hvilket havde tilfølgende, at 6 af de tilstedeværende Lærere lode sig indtegne til at tage Undervisning i nævnte Fag, for siden at indføre samme saavel i Børneskolen som især ved Vinteraftenskolerne paa Landet.

Min Skole (i Sommermaanederne) for voksne Bønderpiger, hvis Undervisning nærmest ledes af min Hustru har efter Omstændighederne havt god Fremgang”.

Provst Ingerslev anbefaler ansøgningen (4. marts 1870) og bruger bl.a. følgende vendinger: ” - - Da han (KK) i økonomisk Henseende har meget at kæmpe med, er der al Grund til hjertelig at unde ham enhver Understøttelse - - påskønner værdig Virksomhed - - unge Mennesker, der nyder hans Vejledning ere under en i det hele god og ønskelig Paavirkning - Hassing-Refs Herreders skoledirektion anbefaler ligeledes ansøgningen (18. marts 1870) - efter inspektion: ”Det er os kjært at kunde bevidne, at vi have faaet Indtryk af at Læreren med Flid og Alvor leder den Sag, han har taget i sin Haand. - Navnlig viser de stor Dygtighed i Kort- og Bygningstegning og i mathematisk Beregning”. (Underskrevet af Fibiger og Nedergaard). Folketællingen fra 1870 giver et konkret billede af højskolehusstandens sammensætning. Kun 8 af navnene har vedføjelsen ”skolediscipel”, men der kan godt have været flere elever, muligvis hjemmeboende.

Husstanden består af (navn-alder-fødested-stilling):

Karl Klausen	40	- Nyborg Husfader, skoleforst.
Martha Larsen Worm	36	- Skallerup, Mors - Husmoder
Johanne Ane Yde	18	- Harring Sogn - Kokkepige
Marie Madsen	17	- Hassing Sogn - Stuepige
Mads Hedegaard Pedersen	15	- Ydby Sogn - Skole-discipel
Peder Kristensen	22	- Ydby Sogn - Skole-discipel
Niels Nielsen	23	- Udby Sogn - Skole-discipel
Hans Frederik Karl Leerskov Madsen	15	- Helsingør - Skole-discipel (hjemmehørende i Vang Sogn).
Kristoffer Nielsen	19	- Hvidbjerg v Aa - Skole-discipel
Kristen Stentoft Holst	17	- Nors Sogn - Skole-discipel
Nicolai Laurits Hillmaun Holst	16	- Nors Sogn - Skole-discipel
Thomas Josefsen Astrup	15	- Vestervig Sogn - Skole-discipel

I 1876-1877 udsender kultur- og undervisningsministeriet et ske ma til alle højskoler - med krav om udfyldelse. Skemaet, som Klausen udfylder for Villerup Højskole, indeholder følgende oplysninger:

Skolen fordrer af Eleverne, at de inden Optagelsen maa kunde læse og skrive. Skolens Formaal er at bibringe de Unge et Grundlag for almindelig Dannelse og bibringe

dem saadanne nyttige Kundskaber, som de kunde tage imod. Undervisningen meddeles mundtlig og Udenadslæsning bruges ikke. Alle skriftlige Arbejder indføres i en dertil anskaffet Bog.

Ugens undervisningsskema indeholder følgende fag og timer: Danmarkshistorie 6 Timer, Verdenshistorie 2, Geografi 3, Jordbrugslære 3, Maskinlære 3, Retskrivning 3, Landmaling 3, Nivellering 3, Bygningstegning 3, Proportionstegning 3, Geometrisk Regning 3. Desuden 2 Gange ugentlig uden for de fastsatte Timer, Stiløvelser. - Af håndbøger bruges: Kofods Verdenshistorie, Bafods, Allens, Saxes, Holbergs Danmarkshistorie, Holtens Fysik, Erslevs Geografi og Johnstons Agerdyrkningskemi. - Skolen er i besiddelse af fysiske, kemiske, landmålings- og nivelleringsapparater. - M. Kjerkegaard nævnes som privatlærer, og mejeriassistent Legaard har haft en række foredrag (2 timer ugl.). - 24 elever har besøgt skolen i 2. halvår. Af dem var de 2 under 18 år, 19 var 18-25 år og 3 var over 25 år. 13 elever var fra gårdmandshjem, 7 fra husmandshjem og 4 fra håndværkerhjem. 19 elever var fra Thisted Amt, 3 fra Ringkøbing Amt, 1 fra Odense Amt og 1 fra Præstø Amt. Sidste sommer har der været 15 elever (piger). 11 elever var under 18 år, 3 var 18-25 år og 1 var over 25 år. 4 var fra gårdmandshjem, 9 fra husmandshjem og 2 var fra håndværkerhjem. Alle pigerne var fra Thisted Amt. Skemaet suppleres med følgende: ”Der holdes hver 2. Søndag Aften offentlig Foredrag, som har været besøgt af Omegnens Beboere, ofte talrigt. Skolens Lokale har været overladt Indre Missions Prædikanter til Forsamling. Disse Forsamlinger har undertiden været besøgt af henvendte 600 Mennesker(!)”

Villerup Folkehøjskole d. 10. Jan. 1877, K. Klausen, Forstander.

Som et notabene er tilføjet: ”Den Tilsynsførende, som det høje Ministerium maatte behage at sende for at undersøge min Skole, skal jeg selvfølgelig gjøre bekendt med alle Skolens Details”.

Følgeskrivelsen fra skoledirektionen for Hassing-Refs Herred lader formode, at direktionen ikke har været på inspektion for nylig: - - tillader os at ytre, at det ikke er os andet bekjendt, end at bemeldte Skole fremdeles føres som hidtil væsentligst som Kundskabsskole (de rent grundtvigske som Galtrup på Mors benævntes vækkelsesskoler) og formene vi at kunde anbefale det ansøgte”.

I 1876 udpegede ministeriet teologen dr. Mathias Steenstrup som tilsynsførende med folkehøjskolerne. Om Steenstrup skriver Roar Skovmand: ”Skønt hverken venstremand eller grundtvigianer kom han hurtigt til at forstå disse skoler, måske bedst de grundtvigske. Han blev højskolernes bedste talsmand”. Det kan her bemærkes, at den første indre missionske højskole først startede sin virksomhed i 1887. Det var i Nr. Nissum.

I sommeren 1877 nåede Steenstrup til Villerup og skriver denne rapport, dateret 17. juni 1877:

”Villerup Sommerskole for Piger.

Der skal i alt have været 14 Piger i Sommer, hvoraf Halvdelen hører hjemme i Omegnen (indtil 3/4 Miles Afstand). Nogle vare først i Juli gaaet hjem til Højbjergning. Den Dag, jeg besøgte Skolen, var der højest 10 til Stede, af hvilke et par hentedes fra Hjemmet. De

fleste vare under 18 aar (i Fjor ligeledes de 11 af 15), 1 endog under 16 år.

Forstander Klausen opfatter sin Skole som en Kundskabsskole, hvorpaa Skoledirektionens Paategning paa hans Ansøgning af Januar nærmest peger. Paa mig gjorde Skolen et uheldigt Indtryk, men da Forstanderen i nogen Tid har søgt at sælge Bygningen og har rejst om for at finde en Virksomhed i en anden Egn af Landet, er det jo muligt, at Skolen har været drevet med større Slaphed i Aar end tidligere. Imidlertid bliver det i hvilket Tilfælde mærkeligt, at man i en Kundskabsskole selv i Vinterhalvaaret ikke bruger Lærebøger i et eneste Fag. De paa vedkommende Schema anførte Haandbøger bruges af Læreren. En Karl kan en Gang imellem laane en af dem, enkelte kjøbe ogsaa en eller anden Lærebog i et Fag, f.Eks. Erslevs Geografi.

Pigerne blev i min Nærværelse prøvede i Oplæsning med lidt Analyse, i Retskrivning og i Geografi. De vare i det hele svage, dog læste de ret godt op, men der blev ogsaa sagt, at de kom til Skolen med god Færdighed i Læsning. De lærte ikke det mindste af Sætningsdannelsen. I Regning sagde Forstanderen selv, at de var daarlige, ”men de havde jo heller ikke Brug for Regning”. Jeg fik det Indtryk af hans Maade at spørge paa, at det manglede ham selv paa Orden og Klarhed.

I Fædrelandshistorie var han kun naaet til Svend Estrids søns Tid. Jeg hørte ham holde et Foredrag om Erik Ejegod, vel flydende og ordrigt, men ikke ansueligt og tiltalende i nogen Retning; et opbyggeligt Foredrag, knyttet til en af Brorsons Salmer var ogsaa uden Fynd i Tanker og uden indtrængende Følelse.

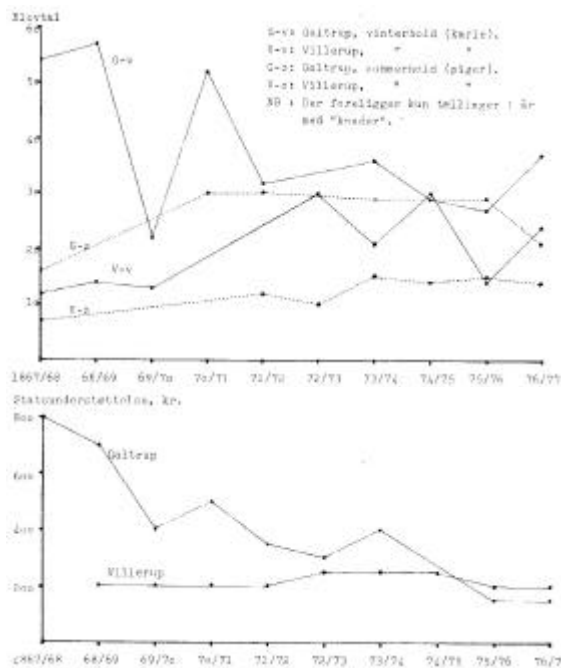
Forstander Klausen gjorde Indtrykket af en Mand, som uden egentlig at være begavet, havde haft et let Nemme til at lægge sig efter mange, altfor mange Fag, men manglende Sans for at kære tilbunds med Orden. Han syntes heller ikke at være nogen fast Personlighed; han var kommen dertil som enthusiastisk grundtvigianer; nu har han i længere Tid tilhørt den Indre Missionske Retning, og den Indre Mission holder Møder i Skolen. Han er i Aviserne traadt op imod det stærke grundtvigske Røre paa Mors, og har derfor bragt Elever til Skolen fra Modstandere af dette Røre. Jeg kunde mærke, at man i Omegnen ikke stolede paa hans Karakter; han gjaldt ogsaa for magelig. En paalidelig og anset Mand i Egnen erklærede, at havde Skolen været drevet med Dygtighed, vilde den nok have holdt sig.

I Sommer havde Klausen kun sin Hustrus Understøttelse til Pigeskolen (foruden et Par Foredrag om Ugen af en Mejerist). Hun syntes at være en alvorlig Kone (tidligere Lærer paa Holsteinsminde), der drev mange Slags Haandgjæringsøvelser med Pigerne, læste for dem, og forsøgte at oplyse dem i Samtaler, f.Ex. om, hvad en pige egentlig skal paa en Højskole for. Pigerne kommer nemlig, som mange andre Steder kun ”for at lære Haandgjærning”.

Til vinterskolen bruges en fast Lærer; den, der havde været det sidste Vinter, en tidligere Elev paa Staby Højskole, har jeg Grund til at tro var mindre dygtig til en saadan Virksomhed”.

Stakkels Klausen! Har man trang til at udbryde. Har dr. Steenstrup haft en dårlig dag, eller er det ved helt at gå i opløsning på højskolen? - Der kan kun gisnes om årsagerne, men måske har Klausen i udslag af ægte

grundtvigsk-liberalt frisind åbnet skolens døre for den gryende indre missionske bevægelse, som så har taget magten fra ham. Disse missionens pionerer var ofte meget stærke personligheder med et dybt kendskab til den lokale folkekarakter, og det er vel ikke den eneste gang, at én nede fra ”æ land” er kommet til kort i et forsøg på at indføre nyskabelser i Thy. Økonomisk har det - som tidligere nævnt - været 10 svære år for skolen, og Klausens religiøse omvendelse har sikkert betydet, at han har mistet støtten fra de mennesker, der oprindeligt bakkede ham op, bl.a. provst Ingerslev. Måske har fru Klausen som morsingbo haft lettere ved at forstå - og blive forstået - end hendes mand, der havde sin rod i det fynske.

Kurverne viser elevtal og størrelsen af statstilskud for nabohøjskolerne Galtrup og Villerup 1867-1877 er lig med Villerup Højskoles levetid. I Stenstrups rapport om Villerup Højskole står der bl.a.: ”Han (forstander Klausen, Villerup) er i Aviserne trådt op imod det stærke grundtvigske Røre på Mors, og har derfor bragt Elever til Skolen fra Modstandere af dette Røre”. - Kurverne viser, at Villerup virkelig gjorde ”indhug” på elevtallet i Galtrup omkring 1874. Forhåbentlig kan en senere gennemgang af avisernes læserbreve fra denne periode afsløre ordlyden af Klausens polemiske angreb på grundtvigianerne på Mors. Statstilskudenes størrelse var til dels afhængig af foregående års elevtal. Derfor forløber kurverne over tilskud som ”forsinkede bølger” i forhold til kurverne over elevtal.

En kort beskrivelse af forstanderparret findes i Historisk Årbog 1951 (Johannes Thomsen: En gammel Thybo fortæller): ”Han (Klausen) var Seminarist, meget frisindet og vist ogsaa af dem, der stiller Sagen paa Spidsen, noget ilter af Natur, og han kunde ikke forlige sig med Folkeskolen. Martha havde været paa Kolds Højskole som Elev. De var begge gode Mennesker, der i al deres Færd kun vandt sig Venner”.

Johs. Thomsen fortæller desuden i sine håndskrevne erindringer: Klausens havde ingen børn, men Klausens mor boede hos dem. Der var 16-20 karle om vinteren, og om sommeren lige så mange piger. Karlene husker jeg bedst, for de var naturligvis noget urolige. Der var på skolen en stor spisestue og en stor stue til undervisning. Derimod var der kun lidt plads til natlogi, og flere steder var der karle i kost og logi. Vi havde nogle flere gange:

Jacob Nørgaard fra Bedsted, samt to karle fra Mors. De hed begge Jens. En gang, jeg gik fra skole, hørte jeg et vældigt spektakel fra højskolen. Da karlene kom om aftenen, fortalte de, at der havde været ildløs, som dog hurtigt blev slukket. Klausen kom tit og talte med far. Der er nu gået over 40 år, og Klausens, der rejste til Randers, er begge døde.

I 1870 tegnede en elev på Villerup Højskole, Mads Pejtersen Hedegaard fra Ydby sogn, dette billede af en mølle. En sammenligning med kortet over møllerens jord i Villerup (tegnet samme år, af samme elev) synes at afsløre, at tegningen forestiller Villerup Mølle. Ældre folk, der kan huske denne mølle, mener dog ikke, at den så sådan ud, men hvilken mølle er det så? Villerup Mølle blev nedrevet ca. 1916. Kort forinden var tre ejendomme blevet solgt til Thomas Thomsen, "Grønvang". Af disse ejendomme var møller Jens Gramstrups den midterste, med ca. 6 tdr. bygsædeland. – Sidstnævnte oplysninger er givet af Kirstine Pedersen. Vestervig. og Jens Kr. Pedersen. Trankær.

Elevtallet, som skulle indberettes til København, har været grundlaget for, at skolen kunne få tilført den livsvigtige statsstøtte. Om Klausen kun har medregnet fuldtids, voksne elever, kan man ikke kontrollere, men det har nok været nødvendigt at optage meget unge mennesker. Det gjorde Christen Kold forresten også, for som han sagde: "I 8-Aars-Alderen er Storslyngelalderen og Ur- og Pibe-handelens Tid, og da er de Unge allerede blevet mere uimodtagelige for Poesiens Indtryk". Senere skiftede Kold dog mening.

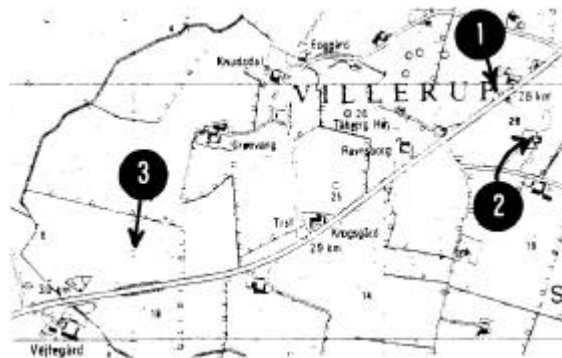
Elly Mardahl, Boddum, er under sit arbejde med slægtsforskning stødt på følgende oplysninger med tilknytning til Villerup Højskole.

I 1876 sættes den 6-årige Chr. Christensen i pleje hos Jens Winther i Svankjær medbringende en sparekassebog med et ret stort beløb til at føde drengen op med. Da han er 7 år gammel, betales der 75 kr. for at få ham anbragt på Villerup Højskole. I 1892 emigrerer han til Amerika og bliver i en ganske ung alder mejeridirektør. Men det er en anden historie.

En efterlysning af oplysninger om højskolen - i form af et læserbrev i Thisted Dagblad - resulterede i en henvendelse fra Eline og Berner Hedegaard, Refs Hedegaard. Her havde man i en kasse på loftet fundet en samling elevarbejder fra Berner Hedegaards far, der var elev på Villerup Højskole i 1870. Hans navn var Mads Pejtersen Hedegaard, altså er folketællings angivelse af navnet ikke helt korrekt. Samlingen rummer plancher over foderplanternes kemiske sammensætning ("billedligt fremstillet af K. Klausen, Ville rup"), hånd tegnede matrikelkort over egnens landbrugsejendomme, højdekurvekort, nivellering og vinkelmåling af arealer og en del modeltegninger. Materialet tyder på grundig teoretisk undervisning og gode evner hos den kun 15-årige elev.

Om højskolens lukning beretter Johs. Thomsen (Historisk Årbog 1951). "Da Clausen rejste, bad han mig, den læselystne Dreng, komme herop med en Sæk, som jeg fik fuld af Bøger, Blade og Billeder, og denne Sæk trillede jeg ned ad Bakken - jeg, der ikke ejede anden Bog end Valdemar Sejr! I Sækken fandtes Sange af den fynske Ungkarl Mads Hansen". Johs. Thomsens søn, Niels Thomsen, Vestervig, mener ikke, sækkens indhold er bevaret til i dag.

Samme kilde oplyser, at forstander Klausen rejste til Randers. Randers Lokalhistoriske Arkiv oplyser, at en skolebestyrer (for en friskole eller en privatskole) Klausen og hustru Martha har boet flere steder i Randers frem til 1891, hvorefter man ikke kan spore dem længere. Da arkivet i Randers ikke har til- og afgangslister, rettedes der en henvendelse til Landsarkivet for Nørrejylland i Viborg. I et svar herfra hedder det bla.: "Landsarkivet har uden resultat gennemgået dødsanmeldelsesprotokoller fra Randers byfoged og omliggende herreder for perioden 1891-1919. Karl Klausen synes således ikke at være død i Randers og omegn i den pågældende periode". (Af og tilgangslister førtes ikke efter 1875).

1. Her lå Villerup Højskole, hvis sidste bygningsdele blev nedrevet ca. 1922.

2. Her lå Johs. Thomsens gård, hvor flere af højskolens elever var indkvarteret.

3. Her lå Villerup Mølle, der blev nedrevet ca. 1916.

Villerup Højskole bestod af "et langt, gult hus med noget jordslåede mure og spåntag". Oplyst af Niels Thomsen, Vestervig. Efter højskolens lukning var der indrettet 3-4 lejligheder i bygningen. I østenden har der været købmandsforretning, købmand Ole Ringgaard og købmand Bundgaard. Bygningerne blev nedrevet ad flere gange, ca. 1910 og 1922, og af materialerne blev opført et mindre hus, nu Vestervigvej 9.

Sådan ser stedet, hvor Villerup Højskole lå, ud i dag. Billedet er taget fra syd, og den sydvest-nordøst-gående Vestervig - Koldby-landevej ses i forgrunden. Huset til venstre (Vestervigvej 9) blev opført af de sidste rester af højskolebygningen, da denne blev nedrevet i 1922. Den jord, der hørte til højskolen, blev solgt til naboejendommen, der ses til højre i billedet (Vestervigvej 11).

Hvorfor er der skrevet så lidt fra og om Villerup Højskole?

I vore dage viser en højskole sit ansigt, bl.a. ved udgivelse af et årligt elevskrift, men det har økonomien nok ikke tilladt for ret mange skoler i forrige århundrede. Man gjorde som regel også kun lidt ud af at føre statistikker m.m. Dette kan illustreres af en anmærkning på et skema over elevtal m.m. fra Galtrup Højskole på Mors: ”Forstander Povlsen Dal ser sig ikke i Stand til bestemt at opgive Tallet (på elever over en årrække), men meddeler, at det gennemsnitlige Tal var 30 Karle om Vinteren og 30 Piger om Sommeren”.

Galtrup (oprettet 1864) og Villerup Højskoler var højskolebevægelsens yderste forposter mod nordvest. Den avispolemik og konkurrence mellem de to skoler, dr. Steenstrup nævner i sin rapport efter besøget i Villerup, kunne være interessant at få fremdraget.

KILDER:

H. Rosendal: Danmarks Folkehøjskoler og Landbrugsskoler 1844-1894 (1894).
Roar Skovmand: Folkehøjskolen i Danmark 1841-1892 (1944).
Ministeriet for Kirke - og Undervisningsvæsenet. 2. kontor: Andragender om Tilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler (Rigsarkivet).
Månedsskriftet ”Hindholt”, udgivet af Hindholm Folkehøjskole, årgang 1865-1867.
Johannes Thomsen. En gammel Thybo fortæller (Historisk Årbog for Thisted Amt 1951, side 191-203).
Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg og Randers Lokalhistoriske Arkiv samt lokale meddelere takkes for hjælp under arbejdet.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1983, side 60-71).